

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 15, 1-8

Húsvét 5. vasárnap („B” év)

Jézus az igazi szőlőtő

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Jézus az igazi szőlőtő

Abban az időben Jézus ezt mondta tanítványainak: Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt bennem, lemetsz rólam, azt pedig, amely gyümölcsöt hoz, megtisztítja, hogy még többet teremjen. Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek. Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Miként a szőlővessző nem hozhat gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.

Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Mert nélkülem semmit sem tehettek. Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elégetik. Ha bennem maradtok, és szavaim is bennetek maradnak, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok. Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim leszek.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργὸς ἐστίν·

Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves.

² πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον **καθαίρει** αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.

Minden szőlővesszőt, amely nem hoz bennem gyümölcsöt, eltávolít (lemetsz), és minden gyümölcsöt hozót **megtisztít, hogy több gyümölcsöt hozzon.**

³ ἤδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν·

Ti már tiszták vagytok a szó (a beszéd) által, amit elmondtam nektek:

⁴ **μείνατε** ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἄφ’ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ **μένῃ** ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ **μένητε**.

Maradjatok bennem, és én tibennetek. Ahogy a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem **marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem **maradtok** bennem.**

⁵ ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ **μένων** ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι **χωρὶς** ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem **marad és én őbenne, az sok gyümölcsöt hoz, mert **elválasztva** tőlem (nélkülem) semmit sem tudtok tenni.**

⁶ ἐὰν μὴ τις **μένῃ** ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συναγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται.

Ha valaki nem **marad bennem, kidobatik, mint a szőlővessző, és kiszárad, és összegyűjtik azokat s tűzbe vetik és elég.**

⁷ ἐὰν **μείνητε** ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν **μείνη**, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε καὶ γενήσεται ὑμῖν·

Ha bennem **maradtok és a szavaim bennetek **maradnak**, amit ha akartok, kérjétek, és meglesz nektek:**

⁸ ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί.

Ebben dicsőül meg az Atyám, hogy sok gyümölcsöt hoztok és tanítványaim lesztek.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ EGO SUM VITIS VERA, ET PATER MEUS AGRICOLA EST.

¹ Én vagyok az igazi szőlőtő, s Atyám a szőlőműves.

¹ Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám pedig a szőlőműves.

¹ „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves.

¹ Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves.

¹ Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlősgazda.

² OMNEM PALMITEM IN ME NON FERENTEM FRUCTUM TOLLIT EUM; ET OMNEM, QUI FERT FRUCTUM, PURGAT EUM, UT FRUCTUM PLUS AFFERAT.

² Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen.

² Minden szőlővesszőt, amely nem hoz rajtam gyümölcsöt, lemetsz, és minden termőt megtisztít, hogy többet teremjen.

² Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt bennem, lemetsz rólam, a gyümölcsözőt pedig megtisztítja, hogy még többet teremjen.

² Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.

² Minden rajtam levő szőlővesszőt, amelyik nem terem gyümölcsöt, eltávolít; és minden szőlővesszőt, amelyik gyümölcsöt terem, megtisztít, hogy még bőségesebb gyümölcsöt teremjen.

³ IAM VOS MUNDI ESTIS PROPTER SERMONEM, QUEM LOCUTUS SUM VOBIS.

³ Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdettem nektek.

³ Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet mondtam nektek.

³ *Ti már tiszták vagytok a tőlem kapott tanítás hatására.*

³ *Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, a melyet szóltam néktek.*

³ Ti már tiszták vagytok a szó által, amelyet mondtam nektek.

⁴ MANETE IN ME, ET EGO IN VOBIS. SICUT PALMES NON POTEST FERRE FRUCTUM A SEMETIPSO, NISI MANSERIT IN VITE, SIC NEC VOS, NISI IN ME MANSERITIS.

⁴ Maradjatok hát bennem, s akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.

⁴ Maradjatok bennem, és én tibennetek. Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.

⁴ *Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem.*

⁴ *Maradjatok én bennem és én is ti bennetek. Miképpen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkén marad; akképpen ti sem, hanemha én bennem maradtok.*

⁴ Maradjatok bennem, és én tibennetek! Ahogy a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem.

⁵ EGO SUM VITIS, VOS PALMITES. QUI MANET IN ME, ET EGO IN EO, HIC FERT FRUCTUM MULTUM, QUIA SINE ME NIHIL POTESTIS FACERE.

⁵ Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek.

⁵ Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz, mert nálam nélkül semmit sem tehettek.

⁵ *Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek.*

⁵ *Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: A ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.*

⁵ Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bőséges gyümölcsöt terem, mert nélkülem semmit sem tudtok tenni.

⁶ SI QUIS IN ME NON MANSERIT, MISSUS EST FORAS SICUT PALMES ET ARUIT; ET COLLIGUNT EOS ET IN IGNEM MITTUNT, ET ARDENT.

⁶ Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, ha elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég.

⁶ Ha valaki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad; összeszedik, tűzre vetik és elég.

⁶ *Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég.*

⁶ *Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek.*

⁶ Ha valaki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, és elszárad; aztán összegyűjtik valamennyit, tűzre vetik és elégetik.

⁷ SI MANSERITIS IN ME, ET VERBA MEA IN VOBIS MANSERINT, QUODCUMQUE VOLUERITIS, PETITE, ET FIET VOBIS.

⁷ Ha bennem maradtok, és tanításom is bennetek marad, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok.

⁷ Ha bennem maradtok, és az én igéim tibennetek maradnak, kérjétek, amit csak akartok, és megkapjátok.

⁷ *Ha bennem maradtok és tanításom tibennetek, kérjétek, bármit akartok: megkapjátok.*

⁷ *Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjétek, a mit csak akartok, és meglesz az néktek.*

⁷ Ha megmaradtok bennem, és szavaim megmaradnak bennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megkapjátok.

⁸ IN HOC CLARIFICATUS EST PATER MEUS, UT FRUCTUM MULTUM AFFERATIS ET EFFICIAMINI MEI DISCIPULI. ⁹ SICUT DILEXIT ME PATER, ET EGO DILEXI VOS; MANETE IN DILECTIONE MEA.

⁸ Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy bő termést hoztok, és a tanítványaim lesztek.

⁸ Azáltal dicsőül meg Atyám, hogy sok gyümölcsöt hoztok, és tanítványaim lesztek.

⁸ *Az dicsőíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok és így tanítványaim lesztek.*

⁸ *Abban dicsőítetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjétek; és legyetek nékem tanítványaim.*

⁸ Az lesz Atyám dicsősége, hogy bőséges gyümölcsöt teremtek, és hogy a tanítványaim lesztek.

1.3. BEHATÁROLÁS

A szakasz Jézus búcsúbeszéde során hangzik el (Jn 14-17), és az igazi szőlőtő s a szőlővenyigék szimbolikus képe által alkot egy külön egységet a 15. fejezeten belül (Jn 15,1-8).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista a szőlőművelés jelképével fogalmazza meg a jézusi tanítványság lényegét:

- A tanítvány az, aki egységben marad az Úrral, figyel az ő szavára.
- A tanítvány tudja, hogy Mestere nélkül halott és meddő az élete, nélküle nem tud semmit sem tenni.
- A tanítvány az, aki hagyja, hogy az Atya megtisztítsa őt mindattól, ami akadályozza abban, hogy gyümölcsöző legyen az élete.

- A tanítvány arra kap küldetést, hogy léte és tevékenysége elsősorban mások javát szolgálja.
- A tanítvány azzal a reménnyel él, hogy az Atyára mindig számíthat, akit életével, tetteivel törekszik megdicsőíteni.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

καθαίρει (*kátháirej*): tisztává tesz, tisztít, tisztogat, megtisztít (Jn 15,2)

Ez a kifejezés csak itt fordul elő az Újszövetségben, így sajátos színezetet ad a mondanivalónak. A szókép Isten cselekvését írja le: ahogyan a szőlőműves megtisztítja a felesleges hajtásoktól a szőlővesszőt, úgy teszi tisztává, szabadítja meg az embereket az Atya mindattól, ami akadályozza őket a keresztény életben való növekedésben.

χωρίς (*khórisz*): valaki/valami nélkül, valakitől elkülönítve, elválasztva (Jn 15,5)

Az előljárószó birtokos esettel összekapcsolva a valakitől, valamitől való elkülönülést, elválasztást jelöli. Az evangéliumokban ez a kifejezés általában Jézushoz kapcsolódik: Ő példázat nélkül nem tanított (Mt 13,34; Mk 4,34), az asszonyokon és a gyermekeken kívül több ezer férfit jól lakatott (Mt 14,21; Mt 15,38). Érdekes megállapítani, hogy János evangélista kétszer úgy is használja ezt az előljárószós szerkezetet, hogy annak a második isteni személy a vonzata: közvetlenül rá vonatkozik. A teremtésben az Ige nélkül, semmi sem lett, ami lett (Jn 1,3), illetve nála nélkül, tőle elválasztva semmit sem tehetünk (Jn 15,5). E két utóbbi igehely arra világít rá, hogy egyedül az Isten Igéje által jön létre és nyeri el az értelmét a teremtett világban minden. Így az ember léte és cselekvése igazából Isten Fiától elkülönítve nem képzelhető el.

μένω (*menó*): marad, megmarad /valamiben, valakiben/, kitart, állhatatos marad, tartózkodik valahol (Jn 15,4-7)

János evangéliumában gyakran előfordul ez a szó (kb. 40-szer), ami nem csupán valakinél való fizikai tartózkodást (pl. Jn 1,39-40; Jn 2,12; Jn 4,40; Jn 7,9; Jn 11,6; Jn 19,31), hanem mélyebb, lelki síkon valakiben/valamiben való megmaradást, vagyis valakivel való egységet jelent:

- aki eszi Jézus Testét és issza az ő Véré, az Jézusban marad, és Jézus őbenne (Jn 6,56).
- aki megmarad az Úr szavában, az valóban az ő tanítványa lesz (Jn 8,31).
- aki Jézusban marad, az sok gyümölcsöt hoz (Jn 15,4-5).
- ha valaki megmarad az Úrban, és a Mester szavai benne, akkor, amit kér, azt meg fogja kapni (Jn 15,7).
- továbbá Jézus arra szólítja fel tanítványait, hogy maradjanak meg az ő szeretetében (Jn 15,9-10).

Vagyis a 'megmaradni' szó az Úr Jézussal való bensőséges, szoros szeretetkapcsolatot, barátságot jelöli, ami nélkül igazi keresztény életet nem lehet megvalósítani.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 1,3 Minden általa lett, nélküle semmi sem lett, ami lett.

Jn 3,11 Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket.

Jn 6,56-57 Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik.

Jn 6,63 A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit. Hozzátok intézett szavaim lélek és élet

Jn 8,31 Jézus a benne hívó zsidókhöz fordult: „Ha kitarotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek”

Jn 13,10 De Jézus ezt felelte: „Aki megfürdött, annak csak a lábát kell megmosni, s akkor egészen tiszta lesz. Ti tiszták vagytok, de nem mindnyájan.”

Jn 13,31 mikor elment, Jézus beszélni kezdett: „Most dicsőül meg az Emberfia, s az Isten is megdicsőül benne.”

Jn 13,35 Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.

Jn 14,13 s amit a nevemben kértek, azt megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban

Jn 15,16 Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevemben kértek tőle.

Jn 16,23 Azon a napon már nem kérdeztek tőlem semmit. Bizony, bizony, mondom nektek: Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 3,8 Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét!

Mt 3,10 A fejsze már a fák gyökerén van: Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt.

Mt 5,16 Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat!

Mt 7,19 Kivágnak és tűzre vetnek minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt.

Mt 13,30 Hagyjátok, hadd nőjön mind a kettő az aratásig! Aratáskor majd szólok az aratóknak: Előbb a konkolyt szedjétek össze, kössétek kévébe és égessétek el, a búzát pedig gyűjtsétek csűrőmbe!

Mt 13,40 Ahogy a konkolyt összeszedik és tűzre vetve elégetik, úgy lesz a világ végén is.

Mt 13,42 Ezeket tüzes kemencébe vetik, ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

Mt 15,13 Így válaszolt nekik: „Tövestül kitépnek minden növényt, amelyet nem mennyei Atyám ültetett.”

Mk 11,24 Ezért mondom nektek, hogy ha imádkoztok és könyörögtök valamiért, higgyétek, hogy megkapjátok, és akkor valóban teljesül kérésetek.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Zsolt 80,9-20 Kihoztál Egyiptomból egy szőlőtövet, és népeket úztél el, hogy elültessed. Előkészítetted számára a talajt, ezért vert gyökeret s terjedt el a földön. 11Árnyékával befödte a hegyeket, indáival Isten cédrusait. Vesszőit a tengerig növelte, hajtásait a nagy folyamig. Miért romboltad le falait? Akik az úton járnak, mind szüretelik. Az erdei vadkan pusztíthatja, s legelője lett az erdő vadjainak. Seregek Ura, térj vissza, tekints le az égből és lásd, látogasd meg szőlőtövedet, és véd meg, mit jobbod ültetett! Mint a szemetet, a tűzben elégették, pusztuljanak ezért haragos orcád elől! Kezed nyugodjék jobbod emberén, az emberfián, akit megerősítettél! Többé nem hagyunk el téged, tarts minket életben, s mi áldjuk a neved. Seregek Ura, állíts helyre minket! Ragyogtasd ránc arcod és megmenekülünk.

Sir 24,17 Rügyeket hajtottam, mint a szőlőtőke, virágaim pompás gyümölcsöt termettek.

Iz 5,1 Hadd énekeljem el barátomnak szőlője iránti szerelme énekét. A barátomnak volt egy szőlőskertje, termékeny domboldalon.

Iz 18,5 Valóban, még a szüret előtt, amikor a szőlő már elvirágzik, és fürtje érőre fordul: akkor metszik le venyigéit metszőkéssel, és vágják le hajtásait.

Jer 2,21 Mint nemes szőlővesszőt, úgy ültettelek el, mint egészen kiváló fajtát. Hogy is lett belőled vadszőlő, vadszőlőnek fattyú hajtása?

Ez 15,1-8 Az Úr szöveget intézett hozzám: „Emberfia, mennyivel különb a szőlőtőke fája, mint a többi fa ága az erdőben? Vesznek-e belőle fát, hogy valamilyen tárgyat készítsenek belőle? Készítenek-e belőle karót, hogy bármit is ráakasszanak? Nézd, a tűzre vetik, hadd égjen el. A két végét már elhamvasztotta a tűz, és a közepe is lángot fogott. Alkalmas-e hát arra, hogy megmunkálják? Még amikor ép volt, akkor sem lehetett használni semmire, hát még akkor, amikor a tűz belekapott és megemésztette. Ezt mondja ezért az Úr, az Isten: Amint az erdő fái közül a szőlővesszőt tűzbe vetem, hadd eméssze meg, ugyanúgy bánok Jeruzsálem lakóival is. Ellenük fordítom arcomat. Kimenekültek a tűzből, de a tűz megemészti őket. Akkor megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, amikor majd ellenük fordítom arcomat. Az országot pusztasággá teszem, mert hűtlenek lettek hozzám – mondja az Úr, az Isten.”

ApCsel 15,9 Nem tett különbséget köztünk és köztük, amikor a hittel megtisztította a szívüket.

Róm 7,4 Éppígy, testvérek, Krisztus testében ti is meghaltatok a törvénynek, hogy ahhoz tartozzatok, aki feltámadt a halálból. Ezért most teremjünk gyümölcsöt Istennek.

Róm 11,17-18 Ha letört is némely ág, s te vad olajfa létedre beoltattál, és részese lettél az olajfa gyökerének és nedvének, ne kérkedj az ágak rovására. Ha mégis kérkednél, tudd meg: nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.

Róm 12,4 Mert ahogy egy testben több tagunk van, s minden tagnak más a szerepe.

1Kor 12,12.27 A test ugyan egy, de sok tagja van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így Krisztus is. (...) Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai.

2Kor 3,5 Nem mintha magunktól képesek volnánk valamit is kigondolni, mintegy a saját erőnkől, hiszen az alkalmasságunk Istentől való.

Fil 2,13 Hiszen Isten maga ébreszti bennetek a szándékot, s hajtja végre a tettét tetszésének megfelelően.

1Jn 5,14 Az a bizalom, amellyel iránta vagyunk, azt jelenti, hogy bármit kérünk is akarata szerint, meghallgatja.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Efrém: Ha gonosz gondolat jut eszedbe, kiálts könnyek között az Úrhoz: „*Uram, légy jószágos hozzám, bűnöshöz! Bocsáss meg nekem, ó emberek barátja! Uram, távolítsd el tőlünk a rosszat!*” Minél erősebben küzdesz a rossz ellen és minél hűségesebb maradsz az Úrhoz, annál jobban megtisztulnak érzékeid és gondolataid. Jézus azt mondja: „*Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, (Atyám) lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen.*” (Jn 15, 2). Annyi a teendő, hogy őszintén törekszel a megszentelődésre. Az Úr szeretei és támogatja azokat, akik lelkük üdvösségéért elszántan küzdenek.

Szent Ágoston: Ki tiszta annyira ezen a világon, hogy ne válhatna még jobbá? Ha azt mondjuk, hogy nincs bűnünk, becsapjuk magunkat. Ő a tisztát, a gyümölcsstermőt még inkább megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. Krisztus egyfelől a szőlőtő, amint mondja: Atyám nagyobb nálam; ugyanakkor azt is mondta: Én és Atyám, a szőlőműves egyek vagyunk. Nem olyan szőlőműves, mint azok, akik csak külső mukákat végeznek, mert Ő belső növekedést ad. Ezért hívja magát a szőlővesszők tisztítójának: most tiszták vagytok a szavak által, amelyet nektek mondtam. Betölti a szőlősgazda és a szőlőtő szerepét is. Vajon miért nem azt mondja, hogy tiszta vagy a megkeresztelésed miatt, ami által megmosdottál? Mert a vízben jelenlévő szó adja a tisztaságot. Ha elveszed a vízből a szót, csak a pusztá víz marad. Add hozzá a szót az anyaghoz, és megkapod a szentséget. Honnan származik a víznek az ereje, hogy a testet érintve a szívet tisztítja meg, ha nem a szó erejéből, amit nem csupán kimondanak, hanem hittel mondják ki. Az elszálló szó elhangzása egy dolog, a hozzá kapcsolódó erő egy másik dolog. A hitnek ez a szava olyan ható erő Isten egyházában, hogy azáltal, aki hisz, bemutatja, megáldja, meghinti a csecsemőt, megtisztítja őt, bár a csöppség maga nem képes hinni.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2746. Jézus, amikor eljött az Ő órája, az Atyához imádkozik. Imádsága – a leghosszabb imája, amit az evangélium ránk hagyott – átfogja a teremtés és az üdvösség egész rendjét, miként halálát és föltámadását is. Jézus órájának imája mindig az övé marad, miként a húsvétja is, mely – mivel „egyszer s mindenkorra” történt – jelenvaló marad Egyházának liturgiájában.

2747. A keresztény hagyomány méltán nevezi Jézus „papi” imájának. A mi Főpapunk imája ez, elválaszthatatlan áldozatától, az Atyához való átmenetelétől („pászkájától”, ’húsvétjától’), melyben teljes önmagát egészen az Atyának „szenteli”.

2748. Ebben a húsvéti, áldozati imában minden „összefoglaltatik” Őbenne: Isten és a világ, az Ige és a test, az örök élet és az idő, a szeretet, mely odaadja magát, és a bűn, mely ezt a szeretetet elárulja, a jelenlévő tanítványok és azok, akik szavukra hinni fognak Őbenne; a kiüresítés és a dicsőség. Az Egység imája ez.

736. A Lélek ezen ereje által tudnak Isten fiai gyümölcsöt hozni. Ő, aki beoltott minket az igaz Szőlőtőbe, a Lélek fakaszt általunk gyümölcsöt, ami „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22–23). A Lélek a mi életünk; minél inkább megtagadjuk önmagunkat, annál tevékenyebbé tesz bennünket a Lélek:

A Szentlélek által adatik a visszahelyezés a Paradicsomba, a fölmenetel a mennyek országába, a visszatérés a fogadott fiúságba: az, hogy megkapjuk a bizalmat, hogy Atyánknak szólíthassuk Istent, örökösei leszünk Krisztus kegyelmének, a világosság fiainak hívnak, és részesei vagyunk az örök dicsőségnek.

737. Krisztus és a Szentlélek küldetése az Egyházban, Krisztus testében és a Szentlélek templomában teljesedik be. Ez az összekapcsolt küldetés ettől kezdve Krisztus híveit bekapcsolja az Ő közösségébe az Atyával a Szentlélekben: a Lélek előkészíti az embereket, kegyelmével megelőzi, hogy Krisztushoz vonzza őket. Ő nyilvánítja ki nekik a föltámadott Urat, eszükbe juttatja szavait és fölnyitja lelküket, hogy megértsék halálát és föltámadását. Jelenvalóvá teszi számukra Krisztus misztériumát, leginkább az Eucharishtiában, hogy megbékéltesse őket, és bevezesse az Istennel való közösségbe, és segítse őket, hogy „sok gyümölcsöt” hozzanak.

787. Jézus kezdettől fogva részt adott életéből a tanítványoknak; kinyilatkoztatta nekik az Ország misztériumát, küldetésében, örömeiben és szenvedéseiben részesítette őket. Jézus egy még bensőségesebb kapcsolatról beszél közte és azok között, akik követik őt: „Maradjatok meg bennem, és én tibennetek (...) Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,4–5). És meghirdet egy titokzatos, valóságos közösséget a saját teste és a mi testünk között: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad, és én őbenne” (Jn 6,56).

1108. A Szentlélek küldetésének célja minden liturgikus cselekményben az, hogy közösségben legyünk Krisztussal az Ő testének gyarapodására. A Szentlélek mintegy az Atya szőlőtőjének nedve, mely a szőlővesszőkben hozza meg a termést. A liturgiában a Szentlélek és az Egyház bensőséges együttműködése valósul meg. Ő, a közösség Lelke, fogyatkozzhatatlanul megmarad az Egyházban, és ezért az Egyház az isteni közösség nagy szentsége, mely összegyűjti Isten szétszórt gyermekeit. A Lélek gyümölcse a liturgiában a Szentháromsággal való közösség és a tőle elválaszthatatlan testvéri közösség.

1988. A Szentlélek hatalma által részesülünk Krisztus szenvedésében meghalván a bűnnek, és részesedünk az ő föltámadásában új életre születvén; tagjai vagyunk az ő testének, ami az Egyház; arra a szőlőtőre oltott szőlővesszők vagyunk, aki Ő maga:

„A Szentlélek által Isten részeseinek neveznek minket. (...) A Lélek közlése által válunk részesévé az isteni természetnek (...). Mert nem más okból istenülnek meg azok, akikben Ő jelen van.”

2074. Jézus mondja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hisz nálam nélkül semmit sem tehettek.” (Jn 15,5) Az itt említett termés a Krisztussal való egyesülés által megtermékenyített élet szentsége. Amikor Jézus Krisztusban hiszünk, közösségben vagyunk az Ő misztériumaival és megtartjuk az Ő parancsait, akkor maga az Üdvözítő jön, hogy Atyját és testvéreit, a mi Atyánkat és a mi testvéreinket bennünk szeresse. Az Ő személye lesz a Szentlélek kegyelméből cselekvésmódunk belső és élő szabálya: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

953. A szeretet közössége: a szentek közösségében „egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának” (Róm 14,7). „Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, vele örvend valamennyi. Ti Krisztus teste vagytok, s egyenként tagjai” (1Kor 12,26–27). „A szeretet nem keresi a magáét” (1Kor 13,5). A legkisebb, szeretetből végzett cselekedetünk is mindenki javára szolgál. Ez történik a minden élő és elhunyt emberrel való szolidaritásban, ami a szentek közösségére alapszik. Minden bűn árt ennek a közösségnek.

1822. A szeretet az az isteni erény, amellyel Istent önmagáért mindenekfölött szeretjük, felebarátunkat pedig úgy szeretjük, mint önmagunkat, Isten szeretetéért.

1823. Jézus a szeretetből új parancsot alkotott. Övéit „mindvégig” szeretve (Jn 13,1), kinyilvánítja az Atya szeretetét, amelyet Ő maga kap. A tanítványok egymást szeretve Jézus szeretetét utánozzák, amelyet ők is kapnak. Ezért mondja Jézus: „Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg az én szeretetemben” (Jn 15,9). Továbbá: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

1824. A szeretet, a Lélek gyümölcse és a törvény teljessége megtartja Isten és az Ő Krisztusának parancsait: „Maradjatok meg az én szeretetemben. Ha megtartjátok parancsaimat, megmaradtok az én szeretetemben.” (Jn 15,9–10)

1825. Krisztus irántunk való szeretetből halt meg, amikor még „ellenségek” (Róm 5,10) voltunk. Az Úr megköveteli tőlünk, hogy úgy szeressük, mint Ő, ellenségeinket is, hogy a legtávolabbinak is felebarátja legyünk; hogy mint Őt szeressük a kicsinyeket és a szegényeket.

Szent Pál apostol felülmúlhatatlan leírást adott a szeretetről: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömét az igazság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.” (1Kor 13,4–7)

1826. Szeretet nélkül, mondja az Apostol, „semmi vagyok”. Bármiféle kiváltság, szolgálat vagy erény (...), ha szeretetem nincs, „mit sem használ nekem”. A szeretet fölülmúl minden erényt. Első az isteni erények között: „Megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet” (1Kor 13,13).

1828. A szeretettől áthatott erkölcsi élet gyakorlata a keresztény embernek Isten fiainak lelki szabadságát adja. Már nem rabszolgaként áll Isten előtt, szolgálai félelemben, nem is

fizetséget kereső béresként, hanem mint fiú, aki válaszol annak szeretetére, aki „előbb szeretett minket” (1Jn 4,19):

Ugyanis vagy a büntetés miatti félelemből fordulunk el a rossztól, és akkor szolgálalkúek vagyunk; vagy a jutalom gyümölcsét keresve saját hasznunkra teljesítjük a parancsokat, és így a béresekhez válunk hasonlónak; vagy a Törvényhozónk iránti megbecsülés és szeretet miatt (...), s így fiakká válunk.

1829. A szeretetnek gyümölcsei az öröm, a béke és az irgalmasság; jótékonyt igényel és testvéri feddést; jóakaró; kölcsönösséget ébreszt, kitartó, anélkül hogy a magát keresné, és bőkezű; barátság és közösség:

„Ez minden cselekedetünk beteljesedése, a szeretet. Itt van a célunk: emiatt futunk; feléje futunk; ha odaérünk hozzá, meg fogunk nyugodni.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA LABOREM EXERCENS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

115. Ezt az igazságot, amely szerint az ember munkája révén Istennek, a Teremtőnek művében részesedik, egész különleges módon világította meg Jézus Krisztus – az a Jézus, akin első názáreti hallgatói „elámultak és azt mondták: Honnan veszi mindezt? S honnan adatott neki ez a bölcsesség... hát nem az ács ez?” Jézus ugyanis nem csupán meghirdette, hanem mindenekelőtt munkával megvalósította az „Evangéliumot”, melyet az Atya Őrá, az örök Bölcsesség Igéjére bízott. Éppen ezért az volt a „munka Evangéliuma” hogy Ő, aki meghirdette, maga is munkásember volt, ugyanúgy ács, miként a názáreti József. S jóllehet a szavaiban nem találunk külön parancsot a munkára – sőt, egyszer megtiltja a munkában megnyilatkozó túlzott aggodalmat az életért, mégis Krisztus életének szava félreérthetetlen: a „munka világához” tartozik, elismeréssel és tisztelettel van az emberi munka iránt. Sőt, ennél többet is mondhatunk: szeretettel nézi a munkát, a munka különböző megnyilvánulásait, mert mindegyikben annak felcsillanását látja, hogy az ember Istenhez, a Teremtőhöz és Atyához hasonló. Nemde Ő maga mondta: „Atyám a szőlőműves”, és tanításában különböző módokon megszólaltatja azt a munkára vonatkozó alapvető igazságot, amelyet az Ószövetség hagyománya már a Teremtés könyvének kezdetén kifejezett?

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA CHRISTIFIDELES LAICI APOSTOLI BUZDÍTÁSA

8. A szőlő képe a Szentírásban sokféle módon és különböző értelemben fordul elő, de elsősorban Isten népének misztériumát jelöli. Ebben a mélyebb értelemben a világi hívők nem csupán egyszerű munkások, akik a szőlőben dolgoznak, hanem magának a szőlőnek részei, Krisztus szavai alapján: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5).

Az ószövetségi próféták a választott nép bemutatására a szőlő képét használták. Izrael Isten szőleje, az Úr műve, szíve öröme: „Én ültettelek téged, mint választott szőlőt” (Jer 2,21); „A te anyád víz mellé telepített szőlőhöz hasonló. Termékeny és dús levelű a víz bőségének köszönhetően...” (Ez 19,10); „A barátomnak volt egy szőleje, termékeny domboldalon. Fölásta földjét, a köveket kiszedte belőle és nemes szőlőfajtákkal ültette be” (Iz 5,1-2).

Jézus újra használja a szőlő szimbólumát, hogy Isten Országának bizonyos szempontjait kinyilvánítsa: „Egy ember szőlőt ültetett, körülvette sövényvel, sajtót ásott benne, s tornyot is épített. Majd bérbe adta szőlőműveseknek és elment idegenbe” (Mk 21,1; vö. Mt 21,28 és köv.).

János evangélista arra hív bennünket, hogy a dolog mélyére hatoljunk, és elvezet a szőlő misztériumának fölfedezésére; a szőlő nemcsak Isten népének, hanem magának Jézusnak a képe és szimbóluma. Ő a szőlőtő, és mi az ő tanítványai, a szőlővesszők; Ő az „igazi szőlőtő”, akibe a szőlővesszők elevenen tartoznak bele (vö. Jn 15,1 köv.).

A II. Vatikáni Zsinat, miközben a Szentírás számos képét fölhasználja, hogy megvilágítsa az Egyház misztériumát, fölleveníti a szőlőtő és a szőlővesszők képét: „Krisztus az igazi szőlőtő, aki életet és termékenységet ad a vesszőknek, azaz nekünk, akik az Egyház által őbenne maradunk, s aki nélkül semmit sem tehetünk” (Jn 15,1-5).

Így tehát maga az Egyház az evangéliumi szőlő és misztérium, mert az Atya, a Fiú és a Szentlélek élete és szeretete az a teljesen ingyenes ajándék, mely fölkínáltatik mindazoknak, akik vízből és Szentlélekből születtek (vö. Jn 3,5); meghívást kapnak arra, hogy Isten közösségét (communio) éljék, jelenítsék meg, s az emberi történelemben, küldetésben közöljék, amint Jézus mondja: „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem és én bennetek” (Jn 14,20).

Mármost a világi Krisztus-hívók „identitása” és eredeti méltósága csak a közösség- és misztérium-Egyház misztériumán belül tárul föl; hivatásuk és küldetésük az Egyházban és a világban csak e méltóságon belül határozható meg.

12. A megkereszteltek tehát, mert újjászületve „fiúk a Fiúban”, a legszorosabb köteléssel „Krisztus és az Egyház testének tagjai”, amint a firenzei zsinat tanítja.

A keresztség ugyanis jelzi és megvalósítja a misztikus, de valóságos beépülést Jézus keresztre feszített és dicsőséges testébe. Jézus a szentség által a megkeresztelt embert összekapcsolja a maga halálával, hogy az Ő föltámadásával kapcsolja össze (vö. Róm 6,3-5), leveti róla a „régiből”, és az „új emberbe”, vagyis Önmagába öltözteti: „Ti mind, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra” – hirdeti Pál apostol (Gal 3,27; vö. Ef 4,22-24; Kol 3,9-10). Ennek következménye, hogy „sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai” (Róm 12,5).

Pál apostol e szavaiban Jézus tanítása visszhangzik, aki kinyilatkoztatta tanítványai misztikus egységét Ővele és egymás között, és ezt az egységet annak a titokzatos közösségnek (communio) képe és folytatásaként mutatta be, mely az Atyát a Fiúval és a Fiút az Atyával a Szentlélek szeretetének kötelékében kapcsolja össze (vö. Jn 17,21). Ez pedig ugyanaz az egység, amelyre Jézus a szőlőtő és a szőlővesszők hasonlatát alkalmazza: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5); és ez nemcsak a tanítványok Jézussal fönnálló, mélyen bensőséges kapcsolatát világítja meg, hanem a tanítványok kölcsönös és egymás közötti éltető kapcsolatát is: mind egyetlen szőlőtő szőlővesszői.

18. Hallgassuk ismét Krisztus szavait: „Én vagyok az igazi szőlőtő, és Atyám a szőlőműves... Maradatok énbennem, és én bennetek maradok” (Jn 15,1-4).

Ezek az egyszerű szavak megismertetik velünk azt a titokzatos közösséget, mely az Urat és tanítványait, Krisztust és a megkeresztelteket egységbe fogja; ez a közösség ugyanis

élő és éltető, s erejéből a keresztények már nem önmagukhoz tartoznak, hanem mint beoltott szőlővesszők, Krisztus tulajdonai.

A keresztények Krisztussal való közösségének őstípusa, forrása és célja az a közösség, melyben maga a Fiú van a Szentlélek ajándékában az Atyával; a keresztények tehát, amikor ugyanannak a Szentléleknek szeretetkötelékében egyesülnek a Fiúval, az Atyával egyesülnek.

Jézus folytatja: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők” (Jn 15,5). A Krisztus-hívőknek e Krisztusban való közösségből ered a keresztények egymással való közössége, mivel mindannyian az egyetlen szőlőtő szőlővesszői, aki Krisztus. Az Úr Jézus ebben a testvéri közösségben mutatja meg az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetének csodálatos képét és a titokzatos részvételt e bensőséges életben. Ezért a közösségért imádkozott Jézus: „Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám, bennem vagy, s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,21)

Ez a közösség maga az Egyház misztériuma, amint erre méltán emlékeztet a II. Vatikáni Zsinat Szent Ciprián jól ismert szavaival: „Így az egyetemes Egyház úgy jelenik meg, mint 'az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységéből eggyé vált nép'”. E közösség-Egyház misztériumára emlékeztet bennünket az Eucharisztia ünneplésének kezdetén Szent Pál apostol köszöntése: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájatokkal” (2Kor 13,13).

Miután megrajzoltuk a világi hívők „képét” a maga méltóságában, most elmélkednünk kell küldetésükről és felelőségükről az Egyházban és a világban; de ezt csak a közösség-Egyház éltető összefüggésében érthetjük meg.

32. Térjünk vissza a szőlőtő és szőlővesszők bibliai képéhez, amely azonnal és közvetlenül a termékenység és az élet szemlélésére indít bennünket. A szőlőtőn élő és belőle táplálkozó vesszőknek gyümölcsöt kell hozniuk, amint a Szentírásban olvassuk: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz.” (Jn 15,5) Gyümölcsöt hozni a keresztény és egyházi élet lényegi követelménye, és ezért aki nem hoz gyümölcsöt, nem marad meg a közösségben: „Minden szőlővesszőt, mely nem hoz gyümölcsöt, (Atyám) lemetsz rólam” (Jn 15,2).

Ez a Jézussal fennálló közösség, melyből a Krisztus-hívők egymás közötti közössége források, a termékenység szükséges föltétele, mivel „nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ezért a másokkal való közösség a legnemesebb gyümölcs, amit a szőlővesszők hozhatnak; ez ugyanis Krisztusnak és az Ő Lelkének ajándéka.

Mivel tehát a közösség közösséget teremt, és saját természeténél fogva annak közösségi küldetését hozza létre, Jézus ezért mondja tanítványainak: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, s arra rendelvelek, hogy elmenjete, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt.” (Jn 15,16)

A közösség és a küldetés egymással mélyen összekapcsolódnak és kölcsönösen átjárják egymást, valamint egybefonódnak olyannyira, hogy a közösség a küldetés forrása és gyümölcse, ezért a közösség missziós jellegű, a misszió pedig a közösségre irányul. Ugyanaz a Lélek, aki az Egyházat összegyűjti és egyesíti, küldi, hogy hirdesse az evangéliumot „a földkerekség végső határáig” (ApCsel 1,8). Ami pedig az Egyházat illeti, tudja, hogy a közösséget egyetemes rendeltetésű ajándékként kapta. Továbbá az Egyház úgy tekinti ezt az ajándékot, hogy az egész emberi nem és minden egyes ember számára

szét kell osztania, hiszen a Szentlélektől kapta, aki a hívők szívébe kiárasztja Jézus Krisztus szeretetét, valamint a belső egység, egyszersmind a kifelé történő terjesztés csodálatos erejét. Az Egyház küldetése pedig saját természetéből születik, amint azt Krisztus rendelte, tudniillik „jele és eszköze legyen...az egész...emberi nem egységének”. Ennek a küldetésnek az a célja, hogy mindenki megismerje és megtapasztalja az „új” közösséget, amely Isten emberré lett Fiával érkezett el az emberiség történelmébe. Erről tanúskodik János evangélista, aki a boldogító célt az Egyház egész küldetésének céljaként állítja, mondván: „Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.” (1Jn 1,3)

Tehát az Egyház küldetését tekintve az Úr nagy felelősséget bíz az Isten népének többi tagjával közösségben lévő világi Krisztus-hívőkre, amint a II. Vatikáni Zsinat atyái is elismerték: „A fölszentelt pásztorok jól tudják, hogy a világi hívők mennyire javára vannak az egész Egyháznak. A pásztorok ugyanis tudják, hogy Krisztus nem arra rendelte őket, hogy egyedül hordozzák az Egyház üdvözítő küldetését a világ felé, hanem az ő nagyszerű hivataluk az, hogy úgy gondolják a híveket és ismerjék el az ő szolgálataikat és karizmáikat, hogy valamennyien a maguk módján együtt munkálkodjanak a közös művön.”

57. A szőlőtő és szőlővesszők evangéliumi képe a világi hívők életének és küldetésének más, alapvető vonását is fölfedi: a hivatást, hogy növekedjenek, érlelődjenek és egyre több gyümölcsöt hozzanak.

Mint egy jó földműves, úgy gondolja az Atya a maga szőlejét. Isten gondoskodó jelenlétét Izrael esengve kéri, amikor így imádkozik: „Seregek Ura, térj vissza / tekints le az égből és látogasd meg ezt szőlőt. / És oltalmazd, amit jobbod ültetett / és az emberfiát, akit megerősítettél magadnak.” (Zsolt 80,15-16) Jézus maga így beszél az Atya művéről: „Én vagyok a szőlőtő, s Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen.” (Jn 15,1-2)

A szőlővesszők életeréje attól függ, hogyan csatlakoznak a szőlőtőhöz, aki maga Krisztus: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek.” (Jn 15,5)

Isten hívása az embert a maga szabadságában szólítja meg, hogy növekedjen, érjen és termést hozzon. Ezt nem szabad válasz nélkül hagyni, és nem szabad kitérni a személyes felelősség elől. Erre a félelmetes és fölemelő felelősségre vonatkoznak Jézus szavai: „Aki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt és elszárad. Összeszedik, tűzre vetik és elég.” (Jn 15,6)

A meghívó Isten és a felelősségében megszólított személy közötti párbeszédéből fakad a világi Krisztus-hívők teljes és folyamatos képzésének lehetősége, sőt szükségessége, melynek a színódusi atyák méltán szentelték munkájuk jelentős részét. Miután a keresztényképzést úgy írták le, mint „a személyes érlelődés megszakítás nélküli folyamatát a hitben és Krisztus követésében a Szentlélek vezetésével”, világosan megfogalmazták: „a világi hívők képzésének az egyházmegyék elsőrendű feladatai és lelkipásztori ténykedései közé kell kerülnie, oly módon, hogy a közösség (papság, világiak és szerzetesek) minden erőfeszítése erre irányuljon”.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS CUSTOS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

30. Az Egyház nemcsak Szent József hatékony oltalmába veti bizalmát, hanem túl ezen bízunk példájában is. József példája ugyanis nem szorítkozik az élet néhány konkrét helyzetére, hanem túllépve azokat, az egész keresztény közösség minden helyzetében és feladatában mindenkinek mintául szolgál.

Az Egyháznak ma is úgy kell viselkednie, ahogyan azt a II. Vatikáni Zsinat az isteni kinyilatkoztatással kapcsolatban előírja: „áhitatosan hallgatva Isten Igéjét” legyen teljességgel kész arra, hogy hűségesen megvalósítsa a Jézusban kinyilatkoztatott üdvözítő isteni akaratot. Az emberek megváltásának kezdetén az engedelmesség megtestesült példaképét Mária után éppen Józsefben találjuk meg, őbenne, aki Isten parancsolatainak hűséges megvalósítása által tűnik ki.

VI. Pál pápa arra buzdított, hogy kérjék a hívek Szent József közbenjárását: „Miként azt az újabb időben az Egyház teszi, elsősorban, azért, hogy teológiailag elmélkedjék arról, miként kapcsolódik össze az isteni tevékenység az emberrel a megváltás tervében. E tervben az isteni tevékenység önmagában elégséges, viszont az emberi, vagyis a mi tevékenységünk, mely önmagában semmit sem tehet (vö. Jn 15,5), az isteni szándék folytán mindig megkapja a nélkülözhetetlen segítséget. Az Egyház szíve mélyéből kéri oltalmazóját, hogy életét újra és újra újítsa meg és ékesítse állandóan azokkal az erényekkel, amelyek benne, Szent Józsefben tündököltek.”

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS MISSIO KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

77. A keresztség erejében az Egyház minden tagja a keresztény közösség, s egyszersmind a hitelesítés munkása. Azt a részesedést, amelyet ezen jog és kötelesség alapján minden közösség és minden hívő oszt, „a missziós munkában való együttműködésnek” nevezzük.

Ennek az együttműködésnek az éltetője és gyökere az, hogy minden egyes hívő Krisztusba kapcsolódik: jó gyümölcsöt teremni csak akkor képes, ha úgy tartozik hozzá, mint vessző a szőlőtőhöz (vö. Jn 15,5). A szent életvitel minden keresztény számára lehetővé teszi, hogy az Egyház munkájában termékeny legyen: „A zsinat tehát mindenkit felszólít komoly benső megújulásra, mindenki ébredjen rá, hogy felelős az Evangélium terjedéséért, ezért vegye ki részét a pogány népeknél folyó missziós munkából.”

Az egyetemes misszióban való részvétel nem korlátozható néhány cselekedetre, hanem az egész keresztény élet érettségének jele, amely megtermi gyümölcsét. Így a hívő ember kitágítja szeretetének határait, és éppen úgy törődik azokkal is, akik távol vannak, mint a környezetével: imádkozik a missziókért és a missziós hivatásokért, segíti és érdeklődéssel figyeli munkájukat, és a visszatérőket azzal az örömmel fogadja, amellyel az első keresztény közösségek tudták meg az apostoloktól, milyen csodákat művelt az Isten (vö. ApCsel 14,27).

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumban* (Jn 15, 1-8) Jézustól ismét egy, a János-evangéliumra különösen jellemző „én vagyok...” mondást olvashatunk. A Mester ezúttal is egy metaforával, a korabeli ember számára közeli képpel fogalmazza meg identitásának egy jellemvonását: „Én vagyok az igazi szőlőtő.” Az *alleluja vers* és az *áldozási ének* is ehhez kapcsolódik: „Maradjatok bennem, és én bennetek, aki énbennem marad, bőséges termést hoz.” (Jn 15, 4a. 5b – 10); „Én vagyok az igazi szőlőtő, ti a szőlővesszők – mondja az Úr. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz, alleluja” (Jn 15,1.5).

Az *olvasmányban* (ApCsel 9, 26-31) láthatjuk, milyen gyümölcsök fakadtak Pál apostol Krisztussal való találkozásából.

A *válaszos zsoltárban* (Zsolt 21,26b-27.28 és 30.31-32) kifejeződik az Úr iránti elköteleződés és a vele való egységben való maradás vágya, ami az evangéliumi szakaszban is elhangzik: „Neki él az én lelkem, * és neki fog szolgálni nemzetségem.”

Az evangéliumi epizódhoz hasonlóan a *szentleckében* (1 Jn 3, 18-24) is megjelenik a bizalom és a megmaradás gondolata: „Bármit kérünk, megkapjuk tőle, hisz megtartjuk parancsait, és azt tesszük, ami neki tetszik.”; „Az az ő parancsa, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, amint ő parancsolta. Aki teljesíti parancsait, Istenben marad, és Isten is őbenne.”

Az új élet, az isteni életben való részesedés és az ahhoz méltó élet témája hangzik el a *felajánló* és az *áldozás utáni könyörgésekben*: „Istenünk, te a csodálatos csere által, amely ebben az áldozatban megvalósul, isteni életed részeseivé tettél minket. Add, kérünk, hogy az így megismert igazságot méltó étellel meg is valósítsuk. Krisztus, a mi Urunk által.”; „Kérünk, Istenünk, légy irgalmas a te népedhez, és minket, akiket a mennyei misztériumokba beavattál, vezess át a régiből az új életbe. Krisztus, a mi Urunk által.”

Az *egyetemes könyörgések* szövege gyakorlatilag teljes egészében az evangélium gondolatmenetében gyökerezik. A bevezető papi kérdésben hallhatjuk: „Krisztus az igazi szőlőtő, és a keresztség által egybenőttünk ővele. Kérjük Istent, hogy életünkkel méltók lehessünk a keresztyén névre!”. Az első könyörgésben is visszaköszön az igazi szőlőtő képe: „Tartsd meg, Urunk, az igazságban Szentatyánkat, N. pápát, püspökeinket és papjainkat, hogy az igazi szőlőtőhöz, Krisztushoz kapcsoljanak minket!”. A Krisztusban megélt egységért fohászodik a második könyörgés: „Add, Urunk, hogy minden nép eljusson Krisztusban a testvéri egységre!”. Hasonló gondolatot fogalmaz meg a harmadik is: „Engedd, Urunk, hogy egyházközségünk tagjai tudatában legyenek együvé tartozásuknak, és felelősséget érezzenek egymás iránt!”. A gyümölcshozás és a tanítás témájával találkozunk a negyedik könyörgésben: „Engedd, Urunk, hogy Krisztus tanítása mindig bennünk maradjon, és jótettekben sok gyümölcsöt teremjünk!”. Ez kiegészül az új élet kérésével az ötödik fohászban: „Árassz, Urunk, új, kegyelmi életet azokba, akik bűneik miatt nem hoznak gyümölcsöt Krisztusban!”. Végül pedig a papi zárókönyörgés így

fogalmaz: „Urunk és Istenünk! Te egyszülött Fiad által megígérted, hogy aki őbenne marad, az bő termést hoz. Kérünk, add, hogy igazi szőlővesszők módjára belőle éljünk!”.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Békességet hagyok rátok (553)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/190/comm/634/bekesseget-hagyok-ratok-pacem-meam>

GITÁROS ÉNEKEK

Te bennem élsz

<https://www.youtube.com/watch?v=NicTGB4VOgg>

Gyermekem, én szomjazom

<https://www.youtube.com/watch?v=nq3GkkcIrHo>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Prohászka Ottokár: Kő az úton

Gondolod, kerül életed útjába
Egyetlen gátló kő is hiába?

Lehet otromba, lehet kicsike,
hidd el, ahol van, ott kell lennie.

De nem azért, hogy visszatartsd téged,
s lohassza kedved, merészséged.

Jóságos kéz utadba azért tette,
Hogy te megállj mellette.

Nézd meg a követ, aztán kezdj el
Beszélni róla Isteneddel.

Őt kérdezd meg, milyen üzenetet
Küld ezzel az akadállyal neked.

S ha lelked az Istennel találkozott,
Utadba minden kő áldást hozott.

Paradicsompalánta

Virágedényben nevelkedett, és nagyon jól érezte magát. Aztán egyszer csak jött egy Kéz, és kivette onnan.

– Miért veszel ki innen? Olyan jól éreztem magam! – kérdezte.

– Azért, mert itt nem lenne számodra elég hely növekedni – jött a válasz. A Kéz nem sokkal később kiültette a szabad ég alá.

– Miért teszel engem ide? Úgy tűz a nap és úgy fúj szél! – mondta.

– Azért, mert így tudsz növekedni és erősödni! – jött a válasz. Aztán jött a zivatar, dörgött az ég, csapkodtak a villámok.

– Félek!!! Elázok! Vigyél el innen te Kéz! – kiáltotta.

– Nyugodj meg! A villám nem bánt téged, víz nélkül pedig legyengülnél és elszáradnának értékes leveleid! – jött a válasz.

Most már szépen nőtt és örült a kis növény.

De jött a Kéz, hozott egy karót és odakötözte.

– Miért kötözöl meg? Én szabad akarok lenni! – mondta.

– Azért, hogy a karó mellett maradj, és ne törjön el értékes szárad, ami összeköt a gyökérrel – jött a válasz.

Aztán újra jött a Kéz és ridegen leszakított róla néhány hajtást.

– Mit csinálsz?! Leszaggatod értékes hajtásaimat? – kérdezte ingerülten.

– Nem – felelte a Kéz –, csak elveszem tőled azt, ami akadályozna a bőséges gyümölcsstermésben!

Ezután a Kéz beszórta a növényt valami szerrel.

– Mit csinálsz velem, ez bűdös, alig kapok levegőt! – kiáltotta.

– Ne ijedj meg – mondta a Kéz –, ez véd meg majd a kártevőktől.

És a növény csak nőtt tovább... és végül termett sok-sok gyümölcsöt... és boldog volt!

Ne félj! Téged is Annak a Keze formál, aki alkotott!

Azt akarja, hogy gyümölcsözz, hogy fényesen ragyogj és hogy örömed teljes legyen!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Egységben vagyok-e Jézussal? Hagyom-e, hogy tisztítson engemet a próbatételek, a nehézségek, a tapasztalatok által?

– Eltávolítok-e mindent magamból, ami megakadályozza, hogy bő termést hozzak?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megváltottál és gyermekeiddé fogadtál bennünket. Tekints jóságosan szeretett fiaidra, és vezess el minket, Krisztusban hívőket az igazi szabadságra és a mennyei dicsőségbe. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy mindig egységben tudjak maradni Fiaddal, az igazi Szőlőtővel, s ezáltal gyümölcsöző legyen „venyige-életem”! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Jézus az igazi szőlőtő (Jn 15,1-8)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- ha az Úrral egységben maradok, akkor lesz boldog és másokat boldoggá tevő az életem.
- Krisztussal válik gyümölcsözővé az életem.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- maradjak meg Jézus szavában, vagyis olvassam, őrizzem szavait, s azok alapján rendezem életemet, hozzam meg napi döntéseimet.
- minél inkább elmélyüljek Krisztus szolgálatában.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Húsvét 5. vasárnap („B” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Efrém gondolatait a *Bibbia dei Padri* kiadvány, Szent Ágoston beszédrészletét pedig a *Catena aurea* angol nyelvű kiadása alapján Hegyi László fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Prohászka Ottokár: *Kő az úton* – https://sese.web.elte.hu/versek/po_ko_az_uton.html

Paradicsompalánta – <http://www.bibliai-kincsestar.hu/news/marcus-15>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívía, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu